

Tante Hertha

Nr. 220, 19. årgang, september 2016

Vi bare SÅ klar til høstmarked (Foto: Sibylla)

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned.

**Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.
KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende
Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)**

Redaktør: Allan Elm – Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas og Ole Wadsholt.

Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3402 eller pr. mail.

**Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til:
tante@hertha.dk**

eller i postkassen Landsbyvænget 2A , mærket 'Tante Hertha'.
Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

(Forsidefotos: Sara N, Julie og Heino i Svendborg havn. Foto: Michael)

HerthaKalender

September 2016

Lørdag d. 3.	Høstmarked	Kl. 11-16.30	
Torsdag d. 8.	Landsbymøde	Kl. 19.00	Salen
Lørdag d. 10.	Løvfaldstur		
Søndag d. 11.	Bio i Kighullet: "Den 8. dag"	Kl. 19.30	Cafeen (se s. 9)
Mandag d. 12.	Bofællesskabs/Levefællesskabsmøde	Kl. 19.00	Hos Bodil
Onsdag d. 14.	Fællesspisning i salen	Kl. 18.00	Salen
Lørdag d. 17.	Søskendedag for Bofællesskaberne		
Lørdag d. 24-25	Arbejdsseminardage - se side 8	Kl. 9.30	Audonicon
Fredag d. 30.	Suppe i Cafeen	Kl. 17.30	Cafeen

Oktober 2016

Lørdag d. 1.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Tirsdag d. 4.	3 +3 møde	Kl. 19.00	Pavillonen
Onsdag d. 12.	Fællesspisning i salen	Kl. 18.00	Salen
Fredag d. 28.	Fællesspisning i salen	Kl. 18.00	Salen

November 2016

Lørdag d. 5.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Onsdag d. 9.	Fællesspisning i salen	Kl. 18.00	Salen
Torsdag d. 17.	Forældremøde i Bofællesskabet	Kl. 19.00	Salen
Fredag d. 25.	Fællesspisning i salen	Kl. 18.00	Salen
Søndag d. 27.	Adventslabyrint	Kl. ?	Salen

December 2016

Onsdag d. 7.	Fællesspisning i salen	Kl. 18.00	Salen
Fredag d. 9.	Suppe i Cafeen	Kl. 17.30	Cafeen
Onsdag d. 14.	Julespil i Skivholme Kirke	Kl. 19.00	Skivholme
Fredag d. 16.	Fællesspisning i salen	Kl. 18.00	Salen
Søndag d. 18.	Evt. julespil i Salen	Kl. 16.00	Salen
Torsdag d. 22.	Julespil i Salen	Kl. 19.00	Salen

Sidste værkstedsdag d. 22. december 2016

Første værkstedsdag d. 2. januar 2017

Indhold i dette nummer:

Aktuelt HSF, suppe og bod	s. 4	Gartnerinyt	s. 15
Præsentationer	s. 6	Alsidig arbejdsdag i Nerthus	s. 18
Om det fællesseminar	s. 8	Sommerhus- og cykelferie	s. 18
Kikhullet genåbner!	s. 9	Festlige p-skilte	s. 19
Landbrugsnyt	s. 10	Guldkorn	s. 20
Fyllatur 2016	s. 13		

HSF

HSF har haft et formdyk, men er nu tilbage for fulde omdrejninger. Vi holder jer orienteret i Tante Hertha fremover, men her følger lige en kort oversigt over, hvad I kan vente jer.

Kikhullet er blevet indlemmet i HSF. Der vil fortsat være en symbolsk entré.

Foredrag og musikarrangementer udefra vil være med entré.

Levefæller inviteres til at fortælle. Det kan være emner, der optager dem, eller eventyr og fortællinger. Ingen entré.

Hvis du har en god idé til et arrangement, så kontakt os endelig. Vi stiller os til rådighed med sparring og selvfølgelig økonomi.

Vh Søren C., Tove og Morten

SUPPE!

Følgende fredage er der
suppe i Cafeen

(dog forbehold for sammenfald med andre begivenheder - ikke afklaret ved redaktionens slutning!)

Fredag d. 30. september

Fredag d. 28. oktober

Fredag d. 25. november

Fredag d. 9. december

Høstmarked !

Fundraisinggruppens bod

byder efteråret velkommen med lækre naturalier - materialer til hjemlig hygge i efteråret – en god roman og- naturligvis en overdådig kurv, som kan vindes på lotteri.

Vi modtager gerne:

- hjemmelavet saft, syltetøj, marmelade, pickles, honning, m.m.
- garn og stof, som du alligevel ikke fik brug for, men som andre måske kan lade sig inspirere af.

Og har du en rigtig god roman, som du vil give videre til en anden, modtager vi også gerne den.

Hvis der trods alle de gode tilbud, som vil blive solgt, ikke er noget, der frister dig – kan du jo altid købe en mursten eller to.

Vi glæder os til at modtage gode donationer og håber på et rigtig godt salg.

Hele overskuddet går som altid til udbygning af boliger til de unge.

Anne-Lene og Grethe

Et par gode venner på Fylla... (Foto: Michael)

Præsentation:

Livia

Hej Hertha, jeg er Livia fra Salzburg i Østrig.

Jeg er 18 år gammel og begyndte at arbejde her den 1. august.

I min fritid kan jeg lide at læse, se et godt TV-show eller dyrke sport, især volleyball.

Jeg har afsluttet skolen i år og havde lyst til at tage et år til udlandet for at opleve nye ting og overveje mine fremtidige uddannelsesmæssige skridt. Jeg er meget glad for, at jeg kan bo og arbejde her i Hertha, og jeg ser frem til at bruge min tid her.

Lena

Mit navn er Lena, jeg er 21 år gammel, og jeg kommer fra Tyskland. Efter mit volontør-år i Bremen fik jeg lyst til at komme til Danmark, og nu vil jeg blive her i 12 måneder. I min fritid læser jeg, skriver, syr eller dyrker sport.

Sherin

Jeg er Sherin Francis fra Indien og er for første gang i Europa-området. Da jeg var ankommet til Danmark, følte jeg mig en lille smule nervøs over for det fremmede miljø. Men samfundet i Hertha Levefællesskab gjorde min nervøsitet til skamme ved den varme velkomst og de gode medmenneskelige relationer.

Mange tak til Hertha Levefællesskab.

Sherin

PS: Sherin kommer fra et land, hvor de ikke bruger vintertøj. Derfor, hvis du har trøjer, jakker vinterbukser i overskud, vil han blive glad for at få lov at se på det. Henv.: Sherin eller Randi.

Hertha Høst marked

Herskind

Lørdag 3. september

Kl. 11 - 16.30

Biodynamisk Jordbrug - FROKOST-CAFÉ - Mejeri - Gartneri - Bodet

En dag
for alle

Hertha Levefællesskab • Landsbyvænget • Herskind • 8464 Galten

Kære Levefæller

23/8-2016

"Udvikling af fællesskabets mange facetter"

Seminaret holdes d. 24-25 september på Audonicon.

Programmet for vores fælles seminar er ved at være på plads. Der vil afgå fælles bus fra Hertha lørdag d.24/9 kl.9.00 til Audonicon. Tilmelding til transport ikke nødvendig.

Kl. 9.30 starter vi i den store sal, hvor Frans van der Woude & Palle Svendsen fra bumble.dk vil lede os gennem dagene med overskriften "Udvikling af fællesskabets mange facetter". Gruppearbejde og bevægelse vil indgå i programmet. Medarbejdere og beboere fra HBV vil deltage, dog vil der blive lavet en særskilt arbejdsgruppe for beboerne, men alle vil indgå i dagene og det fælles arbejde.

Frokost serveres i fløjen. Der vil blive mulighed for at bestille gluten- & laktosefri diæt. Send specielle ønsker til Hanne Schrøder, hannelissie49@hotmail.com .

Kl. ca. 17.00 slutter dagens "arbejde," og der er mulighed for en pause inden festmiddagen kl. 18.00 med efterfølgende underholdning og dans til levende musik.

Fælles bus hjem kl. ca. 22.30

Søndag er der ingen fælles bus fra Hertha, så arranger selv fælles kørsel til Audonicon, hvor vi starter i salen kl.9.30!

En let frokost (sandwich) kl. ca 12.30 og afslutning af dagene kl.15.00

Tilmelding kan ske fra nu og frem til d.18/9 .

Tilmelding er først gældende, når indbetaling er sket.

120,-kr. pr. voksen og 50,-kr. pr. barn (under 18 år) inkl. alle måltider & bustransport.

Beløbet skal indbetales på konto 8401 1069873 - HUSK NAVN på indbetalingen!

En gruppe er nedsat for at planlægge aktiviteter for børnene - der er afsat et beløb fra fællesskassen, men gruppen mangler gode ideer og hjælp - vil du være behjælpelig, så kontakt gerne Jonathan Legg, jonny_legg@yahoo.com .

Ved spørgsmål kan henvendelse rettes til gruppen, der samler trådene.

Gruppen består af Ditte Wrist, John Hansen, Anne-Lene Jappe.

På gruppens vegne Anne-Lene

KIKHULLET genåbner !

Der er mange, der har efterlyst forestillinger i vores lille 'biograf', og nu genåbner KIKHULLET med tre forestillinger i efteråret.

Søndag den 11.9.2016 kl 19.30

viser vi filmen 'Den 8. dag'

Om filmen:

George (Pascal Duquenne) har Downs syndrom og bor på et hjem for udviklingshæmmede. Harry (Daniel Auteuil) er supersælger og turnerer rundt og holder foredrag om kunsten at sælge. George drømmer om sin elskede, afdøde mor og smørtenor-idolet Luis Mariano. Harry har store problemer med at indpasse sine to piger, som bor hos hans fraskilte kone, i det travle arbejdsliv. Tilfældigt mødes de, da Harry påkører den hund, som George har fået følgeskab af på vej væk fra institutionen. Det bliver et møde, der kommer til at udvikle dem begge.

Filmen er fra 1996, og Danmarkspremieren i Øst for Paradis i Aarhus blev fejret med stor deltagelse fra det dengang ret nye Hertha Levefællesskab. Filmens ene hovedperson, Pascal Duquenne, besøgte os sammen med sine forældre. Det var en festlig dag.

Selv om det er en søndag aften, håber vi, at mange vil komme og se filmen, der er fantastisk god.

Billetpris: 20 kr.

Der vil være mulighed for at købe popcorn, sodavand og the :-)

Der er planlagt filmforevisning igen

ONSDAG DEN 2.11.2016 KL 19.30 (FILMTITEL SENERE)

Endvidere vil vi gerne vise 'DEN STORE STILHED' om tavsheds munkene i Chartreux igen. Vi så den for nogle år siden, en fantastisk film. Det bliver i **december**.

Datoen offentliggøres senere.

Hilsen Tommy, Kirsten F og Tove V

(det er os, der står bag KIKHULLET, andre er velkomne).

Landbrugsnyt september 2016

Medarbejdere

Landbruget har haft pause i 4 uger, og mejeriet er startet op, da der begyndte at komme mælk igen i midten af august. I september er det stadig arbejdsskemaet fra i foråret, der viser, hvem der arbejder i landbrug og mejeri. Arbejdsskemaet skifter til påske og til efterårsferien. I landbruget arbejder Ole, Sune, Maria, Heino, Per R, Lars O, Bent og Rina. Nogle er der alle hverdage, andre kun enkelte dage. I mejeriet arbejder Bente, Britt, Simone og Martin. Morten K og Camilla arbejder både i landbrug og mejeri. Ole, Morten K, Sune og Heino deltager også i weekendpasningen af køerne. Dette gøres i samarbejde med de ihærdige frivillige weekendmalkere. I øjeblikket nyder værkstedet godt af hjælpen fra Søren C, Morten H, John og Tyge. Vi kan godt bruge flere frivillige weekendmalkere, så har du lyst til at deltage, kan du henvende dig i landbruget. Opgaverne er mange og tilpasses efter kompetencer og interesser. Man er også meget velkommen til at komme og overvære malkningen i weekenden uden at føle sig forpligtet til at deltage. I weekenden foregår malkningen gerne ved 8-9 tiden.

Markerne

Der er 3 kornmarker i år. Der er rugmarken, der er sået i efteråret. Ølands-hvede- og havremarkerne er sået i foråret. De er alle 3 etableret, uden at jorden har været pløjet. Der er flere og flere undersøgelser, der indikerer, at pløjning er skadelig for jordens mikroliv. Pløjning har også været en måde at styre "ukrudtet" på. De samme undersøgelser viser også, at det, vi kalder "ukrudt" mikroliv og dermed jordens frugtbarhed er gode, sunde, dersens udtryk, nære dyr og de gængse næ- "vitalitet". Jeg vil med til at understøtte jordens jordens frugtbarhed. Jordens grundlaget for, at vi kan dyrke og, for at bruge Jens Otto An- "vitale" afgrøder, der igen kan mennesker. Ikke bare med ringsstoffer, men også med gerne her anbefale Jens bog: Vitalitet – fra muld til handler det at frembringe fraværende pløjning i kornafgrøder har med- turlig undervækst af ikke alle de naturlige sig under afgrøden. skræpper, der har tidige udfordring går rydde "ukrudt", plantevækst på et ni- jordens frugtbarhed uden at get. Det er en spændende proces at gå

Rugen blev høstet den 11. august og gav et udbytte på ca. 6000 kg på de

ca. 2 ha. Den blev høstet med 19,5 % vand. Jeg har fået undersøgt, om den var velegnet til *brødrug*. *Brødrug* er *rugpartier*, der egner sig til fremstilling af rugmel. Der er den væsentlige forskel fra hvede, at kvaliteten ikke er afhængig af sorten eller af proteinindhold og proteinsammensætning. Derimod kan rugkernerne kvalitet lettere ødelægges af dårlige vejrforhold under modning og høst, da rugkerner er meget spirevillige. I rug er det stivelsen og stivelsens evne til forklistring, der har betydning. Den måles ved en *amylogramundersøgelse*, hvor enzymerne i melet nedbrydes ved opvarmning, mens stivelseskornene holdes intakte. Ved analysen måles sejheden i dejen.

Inden formaling skal spireevnen i kernerne være intakt i brødkorn, fordi proteiner og stivelse ikke har været under nedbrydning i uspirede kerner. Dette er en vigtig kvalitetsparameter, der måles med *faldtallet* ved at opvarme en blanding af mel og vand og efter omrøring lade en metal- eller glasstang synke gennem den forklistrede blanding. Jo længere faldtid (højere *faldtal*), jo mindre nedbrydning af stivelse, dvs. ingen begyndende spiring i kornet. I brødrug ønskes et *faldtal* på over 130.

(Se mere her: http://denstordanske.dk/Natur_og_milj%C3%B8/Landbrug_og_havebrug/Korn_og_b%C3%A6lgs%C3%A6d/br%C3%B8dkorn).

Faldtallet for vores rug var på 228 og derfor meget velegnet som brødrug. Da vi ikke har kapacitet til selv at formale rugen i øjeblikket, er den solgt til Danish Agro i Galten som økologisk rug.

Rughalmen blev presset i små baller og kørt ind, da den havde ligget og vejret et par dage. Det var et gartnerholdet om formiddagen skabte om eftermiddagen. Der personer, store og små, om dette dejlige arbejde, og der koldt saftvand. En stor tak men kan nu bruges til at springmadrasser, osv.

Ølandshveden er også høstet den 18. august. Den men jeg valgte at høste tærskeren var kørt den I skrivende stund har analyse, men der var korn.

Havren var ligesom den, så den er i skri-Græsmarkerne har i gode slæt wrapphø til også i år har rigeligt at stå

fælles projekt for landbrugs- og for hele levestedet deltog ca. 25 eftermiddagen i afsluttedes med for hjælpen. Halbygge huler,

stet. Den blev høstet. Den blev ikke helt moden, færdig, når nu mejelange vej fra Sorring. jeg ikke modtaget en ca. 6000 kg fugtigt

Ølandshveden ikke kommende stund ikke høstet. sommerens løb givet 2 dyrenes vinterfoder, så vi vinteren igennem med.

Dyrene

I slutningen af juli fik vi desværre sygdom i hønsene. Det reducerede antal-

let, så der nu kun er 5 høner og en enkelt kylling tilbage. De blev behandlet, hønsehuset rensat og flyttet for at stoppe sygdommen. Det kan være det, der reddede de sidste. I øjeblikket går de på den tomme byggegrund nr. 25-27.

Hestene Katla og Vigdis er sat på en skrap diæt, for at de ikke skal æde for meget. Det er især Vigdis, der døjer med kronisk forfængenhed. Det er derfor ikke tilladt at fodre dem uden tilladelse, da hestegruppen nøje afvejer alt, hvad de får. Vigdis har fået specialske på for at mindske nogle af generne ved forfængenheden. Vi må håbe, det virker.

Den 11. august kom årets første kalv. Det var kvien Tanja, der fik sin første kalv og nu er blevet ko. Kalven var af hunkøn, altså en kviekalv og den er traditionen tro blevet navngivet med samme begyndelsesbogstav som moderen. Navngivningen er en demokratisk proces, der foregår i førstkomende formiddagspause fra 10-10:30 i landbrugets/mejeriets pauserum. Her kan fremsættes forslag til kalvens navn. I dette tilfælde et pigenavn begyndende med T. Der stemmes så på de enkelte navne, og det navn, der får flest stemmer, gives til kalven. Årets første kalv har fået navnet Theodora. Alle er meget velkommen til at deltage i denne navngivning.

I skrivende stund er der yderligere 2 kvier, der har født 2 tyrekalve og dermed blevet til køer. Det er Amalie, der har fået Arn, og Tam, der har fået Triumf. Så nu er der igen mælk at få. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er muligt at købe upasteuriseret mælk, som kan afhentes i stalden i egen emballage. Der går stadig 5 køer i engen, da de først skal kælte til oktober. Der går derfor en tid, inden vi er oppe på fuld mælkemængde.
På vegne af landbrugs- og mejeriholdet

Lars Pedersen

Fyllatur 2016

Så kom den længe ventede tur med det gode skib Fylla.

Vi havde mange nye sejlere med i år: Maria, Simone, Sara N, og Sune, og Julie, Michael og Mathias med sine 3 drenge, og volontørerne Til og Simon. Majken havde på skift Anton Villads og Sigurd med, og Randi kom nogle dage med Eliza og Siena. Det var spændende at se, om de var ligeså glade for at sejle som os "gamle" Fylla-folk. Jeg tror, at især Simone synes, at det var hyggeligt at have sin køje med gardin og lampe, og alle de "nye" så ud, som om de nød turen ligeså meget som os andre.

*Vi sejler under Storebæltsbroen i hårdt vejr.
(Foto: Michael)*

Vi skulle sejle fra Svendborg med kaptajn David og den nye styrmand Mark og Remus som også var ny gæst. Lørdag sejlede vi til Søby og søndag videre til Middelfart, hvor vi lå til kaj ved siden af Fulton, og vi fik en is i havnen. Mandag sejlede vi videre helt til Juelsminde. Vi ringede til forældre og familier og sagde, at de kunne komme og besøge os om aftenen, så vi fik mange gæster, som kunne se skibet. Der var også musik

Køkkenholdet i gang med middagsmaden (beskøjter og bidesild - med fløde?)

Remus, David og Mark fra Fylla poserer med Hertha-t-shirts. (Foto: Michael)

på havnen, og det var en rigtig hyggelig aften. Tirsdag sejlede vi til Kerteminde, hvor vi fik besøg af cykelholdet. Vi fik set sæler på Museet "Sø og Bælt," og nogle

af os fik shoppet. Onsdag middag sejlede vi næsten helt til Sjælland for at komme under Storebæltsbroen og videre til Nyborg i høj søgang med stærk strøm, så vi var først i havn kl. 8 om aftenen. Torsdag sejlede vi til Marstal, hvor Marias forældre Tom og Sonja stod på kajen og tog imod os. De inviterede os på kaffe og kage i deres sommerhus om aftenen, efter at vi havde grillet på kajen sammen med mandskabet og deres familier. Maria gik foran og viste vejen helt ud til sommerhuset, hvor hun har tilbragt så mange ferier. Josefs moster og onkel kom også på besøg, og der blev badet, spillet på guitar og sunget sange. Fredag morgen sejlede vi tilbage til Svendborg, hvor Kennert og Martin stod på kajen og vinkede til os. Vi fik også besøg af styrmand Erling og Linda, som var et glædeligt gensyn, da de ikke sejlede med i år. Vi nåede at få fælles frokost alle sammen på en "palmestrand", der var lavet ved kajen. Der var rigtig mange knus, der skulle gives, inden vi satte os ind i bussen og kørte hjem til Hertha.

Marianne E.

Hele holdet i sikker-havn i Svendborg. (Foto: Michael)

Gartneri Nyt September 2016

August måned var først våd, men heldigvis er varmen kommet nu, og det er godt. Det har været en udfordrende sæson, først meget vådt og koldt, så meget tørt og varmt, så jorden tørrede ud i store klumper, og nu en lang periode, hvor det har været så vådt, at den eneste mulighed, vi har haft for at begrænse ukrudtet, er med håndkraft. Kartofflerne er små i år, jeg håber I nyder smagen alligvel.

Allerede sidst i juli fik vi lavet nye jordbærestiklinger, og nu er de plantet ud. Læg mærke til, hvordan de nye blade står og optager solen som små skåle.

Grønkålen må gerne høstes nu, den er så dejlig i salater, med lidt olie og fintsnittet, det er det daglige tilskud af alt godt: antioxidanter, vitaminer,

Arbejdsdag i gartneriet 2016 (Foto: Birthe)

mineraler mm. Husk ikke at tage topskuddet. Får topskuddet lov at sidde, vokser planten helt til april 2017. Tag altid de bedste blade, de er ca. midt på planten.

Vær sød at hjælpe os med ikke at give sneglene oprydningsopgaver i bedene, ved at lægge top i en bunke pr. afgrøde. Det letter vores arbejde meget. Alle tomme arealer er nu tilsået med grøngødning. Det er første omgang i år.

I drivhuset vil vi snart fjerne ukrudsdugen under tomaterne og så grøngødning i bedene. De nederste blade er fjernet fra tomaterne, så der kommer lys ned til jorden.

Jeg har dyrket flere tomatsorter i år. De er modne, når de er let bløde, du kan ikke kun gå efter farven.

Vær sød at lade figernerne hænge; de er først modne lige før de fleste tror, de er rådne, så jeg vil helst selv plukke dem. Der er nogen, som tager dem nu, selv om der er et skilt, som beder om, at I lader dem hænge. Sidste år satte jeg net omkring dem, men det er ikke godt for luftcirkulationen. Der kommer så let lus.

Der kan nu høstes: salat, persille, kørvel, koriander, bønner, sølvbeder,

rødbeder, også fra min gård i nordjylland. I jordkælderens: løg, hent ved jordkælderens, grønkål, kartofler, curgetter, agurk, rucola, gulerod m.m.

Vent med at høste hokaidoen, til der er flag. De skal være helt dyborange, før de har udviklet smag, antioxidanter, sekundære stoffer osv.

Snart er der også endivie-

salat, en bitter salat, som kan tåle lidt frost og dermed kan forlænge vores salatsæson, og også en salat, som indeholder stoffer, som vi specielt har brug for her i efteråret, så vi kan klare kulden. Bryder du dig ikke om det bitre, der er godt for leveren, så kan du mildne det med en god olie eller fløde.

I jordkælderens er der også glaskål og kartofler fra Karl Henning. Jeg håber I nyder den gode kvalitet. Specielt glaskålen er jeg imponeret af; den er så sprød og mild, og den har vokset i sandjord uden vand! Dejlig som fine stave marineret i olivenolie og citronsaft i salat eller bagt med sesamfrø, i stedet for broccoli og blomkål i alverdens retter. Selv økologisk blomkål og broccoli er ofte overgødnet. Grunden til, at vi tror, det er så sundt, er, at der er postet så mange penge i reklamen for dem; grønkål er endnu bedre.

Ulla finder selv sine hakkeopgaver og sørger for, at de er i nærheden af os andre.

Torben er nu igen i gang med at tage toppen af løgene; vi køber utoppet fra Karl Henning. Han er meget glad for den opgave, og det bliver så fint, det han laver.

Levende jord med god krumme og luft (Foto: Birthe)

Thomas er blevet rigtig god til at samle bunkerne sammen og køre dem på komposten.

Til høstmarkedet vil jeg på mine gartnerirundvisninger

Courgetter, der strækker sig mod lyset, typisk biodynamisk opret form (Foto: Birthe)

Gulerod der strutter af sundhed (Foto: Birthe)

te nød roen, de overskuelige rammer og det gode selskab. Det er en sand fornøjelse at opleve, hvor gode vores hjælpere er til at være med på en sådan tur.

Jeg har ikke været på ferie her i sommer, og det har været dejligt at kunne koncentrere mig om gartneriet hele den travle tid.

Hele juli måned har Simon fra Sicilien hjulpet til med at holde gartneriet luget osv, og nu har han fået selskab af Livia fra Østrig. Vi er glade for dem begge, og de er ved at blive oplært, så de er klar til at hjælpe, når vi igen næste forår får travlt.

Den 19. september går vi igang med at lave de biodynamiske præparater – har du lyst til at deltage, så kontakt mig gerne med sms på 30954577

God eftersommer.

*For gartneriet
Birthe Holt*

Humuspræparat (Foto: Birthe)

lave en kort introduktion til det biodynamiske, og der vil være mulighed for at smage på vores gulerødder. Børnene kan tilså en potte med efterårsafgrøder, vårsalat, spinat, salat, vinterporulak mm. Karl Henning kommer og sælger sine grøntsager, og gartneriet laver grønkåls- og citronsafts-saft.

I september skal vi fortsætte med at luge; vi er godt med nu, men ukrudt vil der vel altid være. Der skal laves jordblanding til næste år, ryddes op i bedene og såes grøngødning, hvor bede bliver tomme. Jeg vil så grøngødning, som ikke overvintrer, i de bede, vi skal bruge tidligt om foråret, så vi kan komme tidligere i jorden.

Gartnerholdet planlægger at tage en tur ud og høste eller andet hos Karl Henning en gang her i efteråret. Du er velkommen til at tage med. Vi har haft et par ture derud her i sommer, da Borja arbejdede derude. En rigtig dejlig dag. Birgitte

En alsidig arbejdsdag i Nerthus.

En dag i et af Herthas bofællesskaber kan byde på lidt af hvert.

I lørdags havde vi planlagt en togtur til Alken (Dittes store drøm i meget lang tid) Vi parkerede bil i Ry og hoppede på et tog. I Alken stod min kusine klar, og sammen

hyggede vi et par timer omkring Alken Mejeri, hvor der var byfest med boder, bydst og spising.

Så hjem med toget igen og klæde om til festtøj, for Ole Ingerslev fra Burishus fejrede samme aften sin fødselsdag i Herthas sal med helstegt pattegris og levende musik med dans.

September måned bliver en travl tid. Den første weekend er der Høstmarked, den anden weekend er der Løvfaldstur (læs opslag på døren til indkøbsforeningen), d.17/9 er der søskendedag - hvor søskende til beboerne i bofællesskaberne

arrangerer en dag med en fælles aktivitet. I år skal der laves æblemost. Samme weekend er der forberedelsesmøde for Nordisk Allkunst på Marjatta med repræsentanter fra Hertha. Den sidste weekend september er der Herthas fællesseminar.

Anne-Lene

Festlige P- og Ikke-P-
skilte som Vævestuen
har lavet. Mon så ikke
bilisterne kan lære
det...?

Guldkorn

Kære alle!

Jeg har været på besøg her i Hertha i ca. 2 måneder og har "høstet" de nye guldkorn. Værsgo.

Hilsen Tatjana Zigulina

En skøn dag passer jeg Johanna. Vi sidder ved bordet, spiser morgenmad og snakker om alt muligt. Hun spørger mig om, hvad mit yndlingsdyr er. Jeg siger "katten" og spørger også hende om det samme. Hurtigt kommer svaret: "nr. 1 – katten, nr. 2 - hesten, nr. 3 - marsvin og... nr. 4 – alle andre dyr i hele verden!"

Helenes familie var på ferie i Californien. Den samme dag, de kom tilbage, fik deres kat, Kija 7 killinger. Helene foreslog, at killingerne får navne som USA's stater – f.eks. Californien, Alaska osv. Isis var med, tog en lille killing og sagde, at den skulle hedde Texas. Hun udtalte: "Den ligner jo Texas!"

Jeg har besøg af min tidligere skolekammerat Risarvja og hendes 2 børn. Vi sidder ved frokostbordet sammen med Leif. Hun snakker med Leif og spørger, hvor gammel han er. Hendes lille søn Ilijas på 3,5 år hører det og spørger mig om det samme. Jeg siger "64 år- er det meget?" Han siger pludselig: "Nej, det er ikke meget, 100 er meget!" Så føler man sig "ung" endnu...

Den 16. august startede Bjørk i 1.ste klasse. Jeg var med på hendes første skoledag. På vej hjem i bilen vendte Bjørk sig mod Isis og sagde. "Du havde ret. Det var kun en lige og en krum i dag".

Isis, som er storesøster og går i 3.die klasse, udtalte: "Du lærte det vigtigste i skolen Bjørk, fordi alt i verden består af en lige og en krum!"